

# Reiseminder 1890.

Af Ingeniør J. Hopstock.

[Utdrag.]

Torsdag Morgen Kl. 5 fortsattes Reisen fra Lærdal gennem Lysterfjord til Marifjæren, — naturligvis i øfende Regnveir, — indover den nye Bei langs Fjorden, senere ad flad Bei, mest langs Elven, med ensformige Omgivelser, opover Dalen, hvor man ved Leirmo passerer Elven „Leira“, der kommer fra den store Tunsbergdalsbræ til Ulsmo Skydsstation, der ligger 17 Kilometer fra Marifjæren. Overalt opover Dalen var udmærkede og sikre Heste, derimod lod Kjøreredskaberne adskilligt tilbage at ønske, Kariolerne er saaledes ikke endnu forsynede med Fjedre, og dersom Turisttrafikken skal vedblive at stige som iaar — indtil nu var Dalen bleven besøgt af flere Reisende end hele foregaaende Sommer — maa Skydsstufferne paalegges at holde flere Heste, end nu er Tilfældet; paa første Station findes nu blot 3 og paa hver af de tvende ovenfor liggende blot 2 Heste, dertil kommer, at det i Nabolaget er meget vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at faa leiet Reserverheste. Fra Ulsmo Station, der ligger paa en gammel Moræne, fortsættes over et meget bakket Beistykke, der kaldes Haukaasen, dette besværlige Beistykke vil være ferdigt omlagt i Oktober eller November dette Aar til stor Glæde og Nytte saavel for Dalens Beboere som alle turister. Omlægningen begynder tæt ved Ulsmo Station og har en Længde af 4000 Meter, disse andrager til den betydelige Sum ferdigbygget af 39,000 Kroner, et Stykke Ingeniørarbeide af første Slags her i Norge; det kan kun sammenlignes med den nye Bei fra Eidfjord til Sæbø, der fører til Børingsfosjen. Haukaasomlægningen præsenterer sig dog meget smukkere, man kunde her bruge Ordet „kofettere“, thi

herstedes rinder den store, mægtige Jostedalselv strygende forbi med sit næsten melkehvide Vand fra Isbræerne, og paa begge Sider af Elven og Veien har man de lodrette næsten 4000 Fod høie skovbeflædte Fjelde. Et saadant Veianlæg langs et Vand virker nok imponerende storflagent, men mangler det Liv, den Rørelse, som frembringes ved en susende Elv i en trang Dal med sine begge lodrette Fjeldsider. Elven er farlig at falde i, der blev mig saaledes fortalt af min Skydskarl, Johannes Allsmo, Eieren af Gaarden, at mange Mennekeliv er gaaet tabte dersteds, senest for 2 aar siden, da en Gut paa omtrent 26 Aar faldt i og ikke stod til at redde.

Jeg griber ogsaa her Anledningen til at fraraade Turister, om nogen af dette Blads Læsere iaar skulde komme denne Vei, endnu at benytte den under Arbeide værende Veiomlægning.

Det blev Doktoren og mig fortalt, at vi kunde gaa denne; vi sendte derfor paa Tilbageveien gennem Justedalen Hesten over Haukaasen og begav os tilfods nedover. Kloffen var omtrent 7 Alften og Veiarbejderne for det meste draget hjemover, hvorfor vi, da vi kom til første Arbeidssted, stod omtrent aldeles fast og vidste hverken ud eller ind i dette Bildnis med en saagodtsom lodret Fjeldvæg paa den ene Side og den rivende Elv paa den anden. Tilfældigvis kom en Efternøler af Arbejderne til Stedet fra den modsatte Kant og viste os Veien, der for min Del vilde have været aldeles umulig at passere, om jeg ikke vidste, at jeg kunde trygt overlade mig til Doktorens faste Haand og ved dens Hjælp følge ham i hans Fodspor. Vi maatte snart krybe paa vore Knæ over svære Stene og Ure, snart følge den lodrette Fjeldvæg, hvor der ikke fandtes en Sprække til at fæste vore Fødder, og langs en saakaldt „Klop“ med den største Forsigtighed passere Fjeldvæggen.

Ved en Klop forstaaes følgende: 1 eller 2 Træstokke ophænges i begge Ender i Taugstroppe, der fæstes i Jernmagler, som indmineres i Fjeldet; Træstokkene ligger da langs den lodrette Fjeldside; ovenover Stoffene omtrent i 4 Fods Høide er ligeledes i Fjeldet ved begge ender af Kloppe indslaaet tvende Jernbolter, hvortil fæstes et Toug. Man passerer altsaa dette Sted ved forsigtigt at sætte Foden paa

Træstammen, lægge Kroppen op mod Fjeldsiden — nedenunder randt den mægtige, altopslugende Strøm — og med Hænderne holde sig fast i Touget, medens man flytter den ene Fod fremfor den anden; tænk Dem saa hertil, Hr. Redaktør, lidt fin Musfregn, der gjorde den runde Stof slibrig, Fjeldvæggen samtidig vaad og smudsig af nedover samme rindende Vand og Jord, saa det var alt andet end en behagelig Situation at være i, — dog alt gif godt. Da vi var komne over, sagde Doktoren, at han baade i Afrika og Amerika hadde passeret mange Slags Veie, men Mage til denne, aldrig.

Mellem de forskjellige Arbeidssteder var tildels myrlændt Terræn, der paa Grund af den stærke Nedbør var saa opblødt, at det gif os langt op paa Ankelen. Læg saa hertil at vort Kostume med Fodbeklædning var ved Afreisen anpasset paa at tilbagelægge Veien i en Kariol, og saa komme op i en saadan Geschichte. Til at passere disse 4000 Meter trængte vi  $1\frac{1}{4}$  Time.

Det var med alt andet end venlige Tanker vi erindrede den Mand, der hadde sagt os, at vi kunde passere den nye vei. Nu! naar det er forbi, glemmer man snart, hvad man har overstaaet, men man gjør ikke da saadan Ting om igjen. Jeg skulde ønske, de gode Turister, baaden de mandlige og de kvindelige, havde blot seet disse Arbeidssteder, hvor tildels Arbeiderne med største Livsfare først skal fastgjøre de Toug og Liner, hvori de siden siddende paa smaa Bretter langs den lodrette Fjeldside skal arbeide, og tildels staar paa løse stene tæt ved den skummende Elv og tildels staar i Myr og Smuds til langt op paa Foden, andspændende alle Kræfter for at fremtransportere en Tralle eller Jordvogn lastet med Sten eller Jord, hvor de arbeider, for at disse Turister magelig kan færdes i sine firhjulede Vogne og Karioler, jeg er vis paa, de aldrig tænker paa de Tusinder af Sveddraaber, der af Arbeiderne er fældte for at saa Veiene færdige, paa det livsfarlige i at arbeide paa disse Steder Vinterdag, naar Isful og Sne bedækker Terrænet, og tillige hvilket ansvarligt og farligt Arbeide Ingeniørerne har, naar saadanne Veilinjer skal udstiftes, undersøges og kalkuleres; — de gode Herrer, der saa ivrigt arbeider for Kontraktssystemets Vedligeholdelse og dermed følgende Kniberi samt

Vei- og Jernbanearbeidernes som oftest til det yderste neddrevne Arbeidsløn, vilde da medgive Berettigelsen i at betale disse Folk noget mere, end nu er Tilfældet.

Vi fortsatte altsaa Farten i Kariol videre over Bakkerud, undertiden passerende smukke Fosse, saasom „Bigdøla“, kommende fra Bigdal — hvor Maleren af samme Navn er barnesød —, indtil tvi igjen kom ned i Dalen, der her ser ud som en trang Kjedel, og hvor den nye Veiomlægning slutter, indtil næste Station „Sperle“.

Her bor Lensmanden, der tillige er Hoteleier og Skyds-kaffer; Stedet er rensligt og Føden god, hertil gode Senge; de, som alene vil til Nigardsbræen, bør overnatte her. Sperle ligger omtrent 10½ til 11 Kilometer fra Allsmo, men Skydsen regnes for 16 paa Grund af den tunge Vei. Naar man kjører herfra over en skovklædt Høide, ser man, som Yngvar Nielsen siger, „Knæerne“ af Fjeldet Bangsen, der er 1741 Meter høit. Under en Bakke omtrent 5 Kilometer fra „Sperle“ Station ligger Justedalens Kirke og Præstegaard. Begge ligger meget malerisk og tager sig brilliant ud. Bygningerne er meget gamle. Bak Kirken passerede vi paa venstre Side „Bakkesos“, som kommer fra Strondafjeld, og senere langs Elven. Tilhøre fæstes uvilkaarlig den reisendes Opmærksomhed ved Fjeldet „Myrhorn“, der har en pyramidalst, vakker Form med en herlig Fos paa Nord siden.



Annonce-Tidende.

Bergen, Mandag den 11te August 1890.